Lieta Nr.C12231317
ECLI:LV:DAUT:2017:1002.C12231317.1.S

SPRIEDUMS
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ
Krāslavā 2017.gada 2.oktobrī

Daugavpils tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Stivriņa
ar sekretāri I.Bidzāni, tulku A.Gedroicu,
izskatīja atklātā tiesas sēdē Lāčplēša ielā 19, Krāslavā civillietu /pers. B/ prasībā pret /pers. C/ par nekustamā īpašuma dalītas lietošanas kārtības noteikšanu.

Aprakstošā daļa

2017.gada 18.jūlijā prasītājs /pers. B/ cēla tiesā prasību pret /pers. C/ par nekustamā īpašuma dalītas lietošanas kārtības noteikšanu. Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītājam pieder 10/19 domājamās daļas, bet atbildētājai pieder 9/19 domājamās daļas nekustamā īpašuma /adrese/, kadastra Nr./kadastra numurs /. Nekustamais īpašums sastāv no zemes gabala 0,0956 ha, uz kura atrodas dzīvojamā māja un palīgceltnes. Palīgceltnes ir nelielas, un lauku apvidū nav nepieciešama šādu būvju reģistrācija zemesgrāmatā. Atbildētāja faktiski lieto lielāko daļu mājas un zemes, un izmanto būves individuāli. Atbildētāja uzstādīja žogu un nelaiž prasītāju mājas pagalmā pie būvēm un zemes. Prasītājs uzskata, ka ir nepieciešams noteikt kopējā nekustamā īpašuma dalītu lietošanas kārtību.

Lūdz tiesu noteikt prasītāja lietošanā: zemes gabala daļu, kas apzīmēta ar Nr.1 pievienotajā plānā; dzīvojamā mājā, kadastra Nr./kadastra numurs /, - telpu Nr.1 platībā 18,00 m^2, telpu Nr.2 platībā 7,8 m^2, telpu Nr.3 platībā 9,2 m^2, telpu Nr.4 platībā 5,5 m^2; telpu Nr.3 platībā 11,0 m^2.Noteikt atbildētājas lietošanā: zemes gabala daļu, kas apzīmēta ar Nr.2 pievienotajā plānā; dzīvojamā mājā, kadastra Nr./kadastra numurs /, - telpu Nr.1 platībā 13,8 m^2, telpu Nr.2 platībā 8,7 m^2, telpu Nr.4 platībā 8,7 m^2, telpu Nr.5 platībā 4,1 m^2; telpu Nr.6 platībā 7,9 m^2, telpu Nr.7 platībā 4,9 m^2. Piedzīt no atbildētājas prasītāja labā visus tiesāšanās izdevumus.

Ar Daugavpils tiesas 2017.gada 20.jūlija lēmumu nolemts atbrīvot daļēji /pers. B/ no valsts nodevas samaksas par prasības pieteikuma iesniegšanu 51,14 *euro* apmērā.

2017.gada 17.augustā tiesā saņemti atbildētājas pilnvarotā pārstāvja /pers. D/ paskaidrojumi par prasības pieteikumu, kuros norādīts, ka prasību atzīst, izņemot prasību daļā par telpu Nr.3 platībā 11,00 m^2.

Prasītājs/pers. B/ tiesas sēdē neuzturēja prasību daļā par lietošanas kārtības noteikšanu attiecībā uz telpu Nr.3 11 m^2 platībā un piekrita, ka šī telpa paliek atbildētājas lietošanā, pārējā daļā prasību uzturēja pēc prasības pieteikumā norādītajiem motīviem un pamatiem. Paskaidroja, ka prasības pieteikuma pielikumā norādītā lietošanas kārtība starp pusēm jau ir pieņemta, taču, ievērojot, ka notiek pastāvīgi strīdi par pagalma lietošanu, prasītājs vēlas, lai kopīpašuma dalītas lietošanas kārtība būtu noteikta ar tiesas spriedumu. Noformējot prasības pieteikumu, prasītāja jurists kļūdaini nenorādīja telpu Nr.5 4,5 m^2 platībā, kas ir prasītāja izmantojamās mājas daļas ieejas priekštelpa, savukārt, telpa Nr.3 platībā 11,00 m^2 prasītājam nemaz nav nepieciešama, tā vienmēr ir bijusi atbildētājas lietošanā. Līdz ar to prasības pieteikums tiek precizēts, lūdzot noteikt prasītāja lietošanā telpu Nr.5 4,5 m^2 platībā un atbildētājas lietošanā telpu Nr.3 11,00 m^2 platībā. Lūdza prasību apmierināt un noteikt šādu lietošanas kārtību: /pers. B/ dalītā lietošanā noteikt zemes gabala daļu, kas apzīmēta ar Nr.1 pievienotajā plānā; dzīvojamā mājā, kadastra Nr./kadastra numurs /, - telpu Nr.1 platībā 18,00 m^2, telpu Nr.2 platībā 7,8 m^2, telpu Nr.3 platībā 9,2 m^2, telpu Nr.4 platībā 5,5 m^2; telpu Nr.5 platībā 4,5 m^2. /pers. C/ dalītā lietošanā noteikt zemes gabala daļu, kas apzīmēta ar Nr.2 pievienotajā plānā; dzīvojamā mājā, kadastra Nr./kadastra numurs /, - telpu Nr.1 platībā 13,8 m^2, telpu Nr.2 platībā 8,7 m^2, telpu Nr.3 platībā 11,0 m^2, telpu Nr.4 platībā 8,7 m^2, telpu Nr.5 platībā 4,1 m^2; telpu Nr.6 platībā 7,9 m^2, telpu Nr.7 platībā 4,9 m^2. Koplietošanā saglabāt zemesgabala pagalmu, kas apzīmēts ar Nr.3 pievienotajā plānā, un aku.

Atbildētājas/pers. C/ pilnvarotais pārstāvis /pers. D/ tiesas sēdē atzina prasību precizētajā redakcijā, paskaidroja, ka atbildētāja nepiekrita prasībai daļā par telpas Nr.3 11,00 m^2 platībā noteikšanu prasītāja lietošanā, jo šajā telpā atrodas atbildētājas apkures sistēma, tā vienmēr bijusi atbildētājas lietošanā, no prasītāja mājas daļas šajā telpā nemaz nevar nokļūt. Līdz ar to atbildētāja piekrīt precizētajam prasības pieteikumam, lai telpa Nr.3 platībā 11,00 m^2 arī tiktu noteikta atbildētājas lietošanā, savukārt par telpas Nr.5 4,5 m^2 platībā noteikšanu prasītāja lietošanā atbildētājai nav iebildumi, jo šī telpa, kas ir prasītāja priekšnams, vienmēr bijusi prasītāja lietošanā un par to nav strīda. Lūdza atbrīvot atbildētāju no valsts nodevas samaksas, ievērojot viņas materiālo stāvokli, proti, atbildētājas ienākumi nepārsniedz valstī noteikto minimālās algas apmēru, ko apliecina iesniegtā izziņa, atbildētājai nav citas mantas un ienākumu.

Motīvu daļa

Tiesa, iepazinusies un izvērtējusi lietā esošos materiālus, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnā apmērā.

No lietas materiāliem esošās Zemesgrāmatu apliecības redzams, ka Krāslavas zemesgrāmatu nodaļas Indras pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./nodalījuma numurs/, nekustamais īpašums /adrese/atrodas prasītāja un atbildētājas kopīpašumā. Īpašums sastāv no zemesgabala 0,0956 ha platībā, uz kura atrodas dzīvojamā māja. Prasītājam pieder minētā īpašuma 10/19 domājamās daļas un atbildētājai 9/19 domājamās daļas.

Saskaņā ar Civillikuma 1067.panta pirmajā daļā noteikto, īpašuma tiesība, kas pieder uz vienu un to pašu nedalītu lietu vairākām personām nevis reālās, bet domājamās daļās, tā ka sadalīts vienīgi tiesību saturs, ir kopīpašuma tiesība.

Minētā norma raksturo kopīpašuma priekšmetu kā nesadalītu lietu. Tāpat kā jebkurām tiesībām, arī kopīpašuma gadījumā katram no līdzīpašniekiem ir viņu tiesību pozitīvais un negatīvais saturs. Kopīpašnieku tiesību pozitīvais saturs ir ierobežots sakarā ar pārējo īpašnieku tiesībām.

Kopīpašnieku tiesību negatīvais saturs ir aizlieguma tiesības attiecībā uz pārējo līdzīpašnieku lēmumiem *(sk. J.Rozenfelds, Lietu tiesības, 4.labotais, papildinātais izdevums, Zvaigzne ABC, 52. – 53.lpp.)*.

Civillikuma 1069.pantā noteikts, ka visi kopīpašnieki, samērīgi ar katra daļu, saņem visus labumus, kādus kopējā lieta dod, un tādā pašā samērā arī nes zaudējumus, kādi tai ceļas.

No tiesas sēdē lietas dalībnieku sniegtajiem paskaidrojumiem un lietas materiāliem izriet, ka pušu starpā pastāv strīds par nekustamā īpašuma lietošanas kārtību un kopīpašnieku lietošanā nododamā īpašuma apmēru.

Atbilstoši Civillikuma 1068.panta pirmajai daļai, rīkoties ar kopīpašuma priekšmetu, kā visumā, tā arī noteiktās atsevišķās daļās, drīkst tikai ar visu kopīpašnieku piekrišanu; bet ja kāds no viņiem rīkojas atsevišķi, tad šī rīcība nevien nav spēkā, bet arī uzliek pēdējam pienākumu atlīdzināt pārējiem zaudējumus, kas viņiem ar to nodarīti.

Tiesa ņem vērā tiesību doktrīnā atzīto, ka no savstarpējo attiecību viedokļa katra kopīpašnieka tiesiskā vara pār lietu uzskatāma par aprobežotu visā tās apjomā (*sk. A.Grūtups, E.Kalniņš, Civillikuma komentāri, Tiesu namu aģentūra, 2002., 250.lpp*).

Līdz ar to, lai izslēgtu kopīpašuma tiesību kā aprobežojumu, kopīpašniekam paredzētas sevišķas tiesības – pieprasīt kopīpašuma dalīšanu, iegūt tiesības atsevišķi lietot attiecīgi nošķirtu kopīpašuma daļu (lietojuma tiesības) un citu kopīpašnieku pienākums ir netraucēt šo lietojumu.

Civillikuma 1070.panta pirmā daļa nosaka, ka kopējas lietas dalīta lietošana pielaižama tikai tad, kad šo lietu var dalīt, bet arī šajā gadījumā lietošana samērojama ar atsevišķu daļu lielumu.

No minētās normas izriet, ka kopējas lietas atsevišķa dalīta lietošana pieļaujama, ja šo saturu var dalīt samērojot lietojumu ar atsevišķu daļu lielumu, kur tiek dalīta nevis pati kopējā lieta, bet gan tās lietošana. Ja ir noteikta kopējas lietas dalīta lietošana, katrs kopīpašnieks ir tiesīgs viens pats lietot viņa valdījumā un lietošanā nodotu kopējas lietas daļu.

Dalīta lietošana var tikt noteikta gan kopīpašniekiem vienojoties, gan tiesas ceļā. Šādā gadījumā īpašnieki var prasīt lietošanas kārtības noteikšanu, kas ir atbilstoša kopīpašuma daļu lielumam un kura nevar un tai nav jāatbilst precīzam domāto daļu lielumu. Ievērojot to, ka puses savā starpā nespēj vienoties par kopīpašuma lietošanas kārtību, tādejādi tā nosakāma tiesas ceļā.

Nosakot dalīto lietošanu, tiek dalīta nevis pati kopējā lieta, bet gan tās lietošana. Ar kopīpašuma lietošanas kārtības noteikšanu kopīpašums neizbeidzas, tāpat kā neizbeidzas arī likumā noteiktās kopīpašnieku tiesības un pienākumi attiecībā uz kopējo lietu.

Izvērtējot prasītāja piedāvāto nekustamā īpašuma lietošanas kārtības variantu, tiesa atzīst, ka tas sastādīts atbilstoši kopīpašniekiem piederošajām nekustamā īpašuma domājamām daļām un samērojams ar kopīpašnieku atsevišķo daļu lielumam. Atbildētāja pilnībā piekrita prasītāja norādītajai precizētajai lietošanas kārtībai. Ievērojot minēto, tiesa atzīt prasību par pamatotu un apmierināmu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu no atbildētājas par labu prasītājam ir jāpiedzen tiesāšanās izdevumi - valsts nodeva 20,00 *euro* apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,20 *euro* apmērā.

Tā kā prasītājs saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu ar tiesneses lēmumu tika daļēji atbrīvots no valsts nodevas samaksas par prasības pieteikuma iesniegšanu 51,14 *euro* apmērā, tad valsts nodeva ir piedzenama no atbildētājas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu - tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, kā arī atliek valsts ienākumos piespriesto tiesas izdevumu samaksu vai sadala to termiņos.

Izvērtējot atbildētājas pilnvarotā pārstāvja pieteikto lūgumu un paskaidrojumam pievienotos rakstveida pierādījumus, ņemot vērā, ka atbildētājas ienākumi nepārsniedz valstī noteiktās minimālās darba algas apmēru, - atzīstams, ka atbildētāja atbrīvojama no valsts nodevas samaksas 51,14 *euro* apmērā.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, kas nosaka, ka, taisot spriedumu par naudas summas un tiesas izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas, tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei

Rezolutīvā daļa

Ievērojot minēto, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8.,15.,41., 42., 43., 97.,190., 193., 194., 195., 204.[1] pantu, tiesa

nosprieda:

Prasību apmierināt pilnā apmērā.

Noteikt /pers. B/, personas kods /personas kods/, un /pers. C/, personas kods /personas kods/, kopīpašumā esošā nekustamā īpašuma /adrese/, kadastra Nr./kadastra numurs /, šādu lietošanas kārtību:

/pers. B/ dalītā lietošanā noteikt zemes gabala daļu, kas apzīmēta ar Nr.1 pievienotajā plānā; dzīvojamā mājā, kadastra Nr./kadastra numurs /, - telpu Nr.1 platībā 18,00 m^2, telpu Nr.2 platībā 7,8 m^2, telpu Nr.3 platībā 9,2 m^2, telpu Nr.4 platībā 5,5 m^2; telpu Nr.5 platībā 4,5 m^2.

/pers. C/ dalītā lietošanā noteikt zemes gabala daļu, kas apzīmēta ar Nr.2 pievienotajā plānā; dzīvojamā mājā, kadastra Nr./kadastra numurs /, - telpu Nr.1 platībā 13,8 m^2, telpu Nr.2 platībā 8,7 m^2, telpu Nr.3 platībā 11,0 m^2, telpu Nr.4 platībā 8,7 m^2, telpu Nr.5 platībā 4,1 m^2; telpu Nr.6 platībā 7,9 m^2, telpu Nr.7 platībā 4,9 m^2.

Koplietošanā saglabāt zemesgabala pagalmu, kas apzīmēts ar Nr.3 pievienotajā plānā, un aku.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, /pers. B/, personas kods /personas kods/, labā tiesāšanās izdevumus - valsts nodevu 20,00 *euro* (divdesmit *euro*), ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,20 *euro* (trīs *euro* 20 *centi*) apmērā, kopā – 23,20 *euro* (divdesmit trīs *euro* 20 *centi*).

Atbrīvot /pers.C/, personas kods /personas kods/, no valsts nodevas 51,14 *euro* (piecdesmit viens *euro* 14 *centi*) apmērā samaksas.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Latgales apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Daugavpils tiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2017.gada 16.oktobrī.

Tiesnese I.Stivriņa